

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDÁLLAMOK
EGYETLEN MAGYARNYELVŰ KÉPES

GYERMEK LAPJA

imbor

K-SÁVELY-D

Megjelenik havonta 3-szor minden hó 10, 20 és 30. óz

FŐSZERKESZTŐ:
BENEDEK ELEK

TARTALOM JEGYZÉK:

Eröss Alfréd: Nemere.
Móra Ferenc: Csiribiri Birike.
Sárközy Lajos: Mályváeska.
E-6.: Bandi Tamás története.
E-6.: Fejik a Virágot.
Tamás érdeklődik.
E-6.: Tülokvr.
Anyák beszélgetése.
Katona Jenő: Az aratás angyala.
Tiz fogas kérdés.
Móra Ferenc: Mátyás koporsója.
A julius havi rejtvények megfejtése.
Elek nagyapó üzeni.
Kiadó bácsi üzeni.
Rejtvények.
Regénymelléklet.
Benedek Elek: Három gyermek és egy
Kutyácska története. (2).

1928 SZEPT. 10.

NEMERE

Irtá: ERŐSS ALFRÉD.

Ma éjjel
Megismerkedtem a zord Nemerével.

Ugy zugott magas ablakom alatt:
Hullt a falról a mész és vakolat,
Pattogzott le a felrepedt festék,
Sirt a kapu, az ablakereszték...

De most egy kicsit elcsitul a szél:
Szendergő, rövid álomra itél.

Alig fű...
Elébe áll egy szép barna fiu,
Vezetve egy nagy, délceg paripát.
Rajt csak egy lebegő ing a kabát
— Az én gyöngé kezembe lecap! —
Nálam csak alig volt magasabb.

Hej, de széles a válla, melle erős:
A székelty kisisten, nemzeti hős!
Két ragyogó szemén csillant a kedve,
Jobbkezembe csapott vígan, nevetve.
Bemutakoztam, ő semmit se szólt,
Nem hallszott az ifju egy szava sem.
De még megszorítá gyöngé kezem...
Lovára pattan, utolsót nevet,
És itt hagyott egyedül, itt engemet.

Nyomában poroz a dér-téli ut...
Már éj nyeli el a büszke fiut.
Utját a hó borítja be már:
Jajdul az erdő, egy hó a határ.

(Kézdivásárhely.)

CSIRIBIRI BIRIKE

Irtá: MÓRA FERENC.

Előszobán innen, írószobán túl, kettő közt éppen a küszöbön találkoztam Csiribiri Birikével. Szalmakalap a fején, virágos, décbunda a vállán, prémes, Pilangós papucs az egyik lábacskaán, fényes korcsolya a másikon. Esernyő az egyik kacsójában, legyező a másikban.

— Hát te hol jársz itt, ahol a madár se jár? — csiptem pirosra a patyolat orcáját.

— Keblemen kenyerem, hátamon a házam, szegény vándor vagyok, könyörgöm alásan, — csattantotta a papucshoz a korcsolyát.

— Hát aztán mi járatban vagy, szegény vándor?

— Szolgálatot keresek, uram-bátyám. Kétféle szegtem a kenyeret édes szülémmel. Megélek én már a magam emberségéből is, — mondja.

— Meghiszem azt, — kaptam le előtte a taplósapkámát. — De hát a décbundához minek a szalmakalap? Papucs a korcsolyával hogy barátkozik össze? Meg esernyő mellé minek a kis legyező?

— Jaj, bácsim, nagyon okos kislány vagyok ám én, — toppantott Csiribiri Birike, mint ahogy a pillangó toppant a mákvirágon. — Elláttam magamat télre, nyárra valóval, mit tudom én, hosszú bujdosásom mikor ér véget?

— Varju mondja: kár, legyen vége már, — tartom eléje a tenyerem. — Megfogadlak én szobalánynak, ha be mersz állni.

— Merek én mindent, adott csattanós parolát. — Tudok én mindent. Homokot kötözök, ecetet darálók, ha szónak eredeik, estig meg se állók.

— Jaj, — kiáltottam rája ijedten, — inkább ne credj szónak! Hanem fogd a söprűt, kapd a

kefét, állj dologba szaporán. De hamar ám, mert mingyárt kitelik az esztendő!

Korcsolyáját oldozgatta, nagy kendőjét bogozgatta Csiribiri Birike. De kedvetlenül ám nagyon. Meg is mondta, miért.

— Azért, mert nem így szokták a szobalányt fogadni.

— Hát hogy szokták?

— Foglalót adnak neki.

— Adok én neked is, — nyultam a zsebembe. Pici piros alma volt benne, a markába nyomtam.

— Lakj jól belőle, édesedj tőle!

— Inkább elsavanyodok, — mondta durcásan — Kicsi a foglaló, egy fogamra való.

— Tedd a vízbe, megdagad benne. — nevettem el magam s visszauittem az íróasztalomhoz, Tolla szántogatni, betümagot vetni, sehhol-nincs kertemben rózsát szedegetni.

Szedtem volna én, de fázott a kezem. Behunyta a kályha parazsalló szemét, hamuvá égette minden fáját, szénét.

— Sebaj, — gondoltam magamban, — itt az új szobalány. Rak az mingyárt olyan tüzejt, hogy minden viaszbaba sirni fog örömeiben.

Csiribiri Birike be is perdült az ajtón az első esengetésre, meg is hajolt módosan, meg is kérdezte a kívánságom nagy tisztességtudással.

— Miben lehetek szolgálatára, tekintetes neme, nemzetes, vitézljő gazdám-uramnak?

— Hej, lelke, szobalány, — nevettem el magam — nem szoktak ám én velem ilyen cifrán beszélni. A nevemen szoktak engem szólítani. Pró-báld meg csak, tudnál-e te ugy?

Kilibbent Csirike, belibbent Birike és azt kérdezték:

— No, Ferkó, mit akarsz?

— Hát ennél egyszerűbben már csakugyan nem titulálhatnál — csaptam félre a taplósapkám — Kapd hamar a kis baltát, hasíts vele aprófát!

Elkocogott az én szobalányom sebesen, de lassan so' akart visszajönni. Pedig már az alkonyat is bekönyökölt az ablakon s rálehelte a hideg ködöt az üvegre.

— Már csak megnézem azt a bohókát, — surrantam ki a konyhába, hogy meg ne rezzentsem valahogy Csiribirikét.

De hiszen meg nem ijedt volna az tőlem, ha hétfejű sárkánynak állok is elébe.

Út szép nyugodtan a kis széken, térdeire támasztotta a kacsóját, ebbe a fejcskéjét és bámult

bele nagyon szigoruan a mosdótálba.

— Mit nézel abban a mosdótálban, te?

— Hát várom, hogy megdagadjon.

— Micsoda, te?

— Hát ami benne van.

— Hát mi van benne, te?

— Iát az aprófa.

Az aprófa csakugyan ott uszkált a vizben, a mosdótálban. Lehetett akkora, mint egy fogpiszkáló. Csiribiri Birike azt várja, hogy akkorára dagad, mint egy tuskó.

No, ki is telt az esztendeje mingyárt.

Ha a taplósapkám el nem repedt volna, többet tudna erről mondani. Amelyiktek sajnálja, fogadja meg szobalányunk.

(Szeged.)

MÁLYVÁCSKA

ÍRTA: SÁRKÖZY LAJOS

I.

Hol volt, hol nem volt, túl az óperencián, kacsalábon forgó tündérpalotában élt egyszer egy király. Hét országra szóló hatalma volt, tengeri fény, pompa koronázta fejét, neve hódolattól harsogott mindenütt, ahol e világ boldog népe lakott. Nagy birodalmában örök tavaszi esők kacagott, virág illatában, madár danájában usztak itt a rónák. Csacsogó csallitok csodanótát csengtek, opál hegyek ormán csillagok csillogtak, s a fodros vizekben habos-testű nimfák jókedve csapongott. Táncos melódia szökdelt szanaszét.

Kacsalábon forgó tündérpalotában garmadában állott a gyémánt. De a királynak egyetlen kincse a leánya volt. Nincsen eset, nincsen amely őt lepingálja: még a csillagok is, még az angyalok is irigykedtek rája. A tündérek rólóla zengtek szerte:

Hajnalfény, gyöngyvirág,
Ragyogó, szép világ
Elámul, elbámul
Ígész varázstúl
Mályvácska szépségén.
Tündérek tündéréen.

Kacsalábon forgó tündérpalotában csak egy bánat járja: Mályvácska királylány nem álmodoz soha tündérr királyfiról. Nem akar, nem akar soha férjhez menni. Atyja, anyja pedig sokat búsul rajta, minél szebben feslik egyetlen rózsája, gyönyörű virágja:

Mondjad, mondjad, szép Mályvácska,
Mért a lelked oly árvácska?

Ha elmegyek későn, korán,
Kire marad a koronám?

Mályvácska nem érti, Mályvácska nem hallja. Ártatlan játékot játszadozza sorba, rózsafa ligetben, jázminfa bokorban. Király és királyné feledve bánatát, deli apródokkal, szép udvarhölgyekkel osztognak a kedvben, táncos vigaságban. Madárdalozó zene csicsergi-csattogja hozzá a nótákat:

Tánci-tánci, táncot járunk,
Hol andalgunk, hol cicázunk,
Most kettesbe, majd meg körbe.
Igy élünk mi mindörökre...
Heje-huja, hej, csillárom,
Mégforgatom én a párom.

Am a mulatságnak szomorú a vége. Sárkány birodalom Karakán hercege karvalymódra lecsap a vigadó körbe s röptíti Mályvácskát, vaj, ki tudja, merre. Az ég is, a föld is sűrű könybe lábbad.

Sír a liget, erdő, mező, völgy, halom.
Tündérország csupa merő fájdalom.
Giling-galang, giling-galang,
Oda a legszebbik galamb.

A sárkány még vágat seprű paripáján drága zsákmányával árkon-bokron átal. Daliás leventék hetedhét országból kergetik a nyomát hej, de mind hiába. Hej, Árvalányhaj-fia paripára pattan, lovának nincs pihenője, amíg sárkány birodalom királyi hercegétől hősi harcok árán meg nem szabadítja elrabolt leányt. Visszaviszi lopva tündérek kertjébe, apjának, anyjának re-

peső ölébe s köszönetet nem kér, nem kap érte.
Kilobban az öröm, a boldogság újra táncos
vigasságban:

Giling-galang, giling-galang,
Visszaszállt a legszebb galamb!
Kisütött az öröm, a fény,
Új boldogság, új reggelén.
Nap, hold, csillag, ragyogjatok,
Jómagam is táncra kapok.

II.

Egyedem, begyedem, csend, rend, figyelem:
most jön ám a java. Kacsalábon forgó tündér-
palotába új élet köszöntött. Mályvácska álmo-
doz. Képeletében a daliás levente, sárkányok
hadával küzdő, diadalmas, Rózsás jövendőben ré-
vedez a szeme, tünődik, andalog s nagy titokban
egyre tépi-tépegeti az akácia fürtjét: szeret, nem
szeret? Szívből-e, vagy szívből? Csöppet sem, igaz-
án? S úgy jön az ki mindig, másképp nem is jö-
het: szeret, szeret, szeret, szívből és igazán. Aj-
kán fel-felzendül a dal:

Nem tudom én, mi van velem,
Se nappalom, se éjjelem,
Mindig egy a gondolatom,
Valakiről álmodozom.

Atyja, anyja gyönyörködve hallja az új élet
hangját. S megszólal a boldogság a király aj-
kán is:

Mályvácska, rubintom, Mályvácska, szép szentem,
Majd, ha lepihenek szelid naplementén,
Béke veti meg a siri nyoszolyámat,
Méltó fejen látom dicső koronámat.

Mályvácska megsugja pirult szemérmesen az
édesatyjának: Férjhez megyek, atyám, ahhoz me-
gyek férjhez, kit a daliák közt legkülömbnek vé-
lek, hetedlét országban. Kacsalábon forgó tün-
dérpalotában királyi parancs szól: Dobosom, do-
bosom, udvari dobosom! Ölts szárnyat válladra,
ölts szárnyat sarudra és add hirül menten heted-
lét országnak: férjhez megy a lányom, egyetlen
virágom, s azzal köti magát egybe örök láncsal,
ki kegyét megnyeri vitézi erénnyel, igaz szere-
tettel. Elindul a dobos, perreg a hírével, s tündér-
birodalom valamennyi táján égő vágyakozás lob-
ban a nyomába. Fényes palotákban, királyi ter-
mekben csak egy óhaj rebben: kié lesz Mály-
vácska, a tündér főkirály százsorszép leánya?
Pompás kisérettel készülnek a kérők, s dús aján-
dékokkal sorakoznak rendre. Vaj' ki lesz a nyer-
tes, kire esik ez a páratlan szerencse?

Rózsá-király fia nyitja meg a pályát,
Pünkösdi pirkadata festi kacagányát,
Majd Viola-ország nagy hercege lépdel.
Égszín palástjában napsugaras fénnel.
Szeffü-hon hercege virulóan megjelent.

Illatárban fürdött balzsamos reggelen.
Ibolya-királyfi szerénykedik sorba,
Tavaszi sütkérezik mindenik bokorba,
Gyopár herceg is jó a bércek honából,
Havas mentéjében égő szive lángol.

Valaki nem jött el, valaki még hátra,
Nappalon, éjjelen a Mályvácska álma.
De im dolga akad a szemnek, a fülnek,
Nyoszolyólány, vőfény vigan beperdülnek,
S ilyen még nem történt Bergengóciában,
Ropják a táncokat Isten igazában.
Sarkukban a kérő, a csikós dalia:
Puszták országának Árvalányhaj fia.

De hopp, hopp, egyszerre újra betoppan a
Sárkányok hercege. Talán kérőbe jött? Mi für-
geteg hozza? Mit keres itt vajjon?

Megijjed, megszottad mind a kérők hada,
csak a puszták fia kél hős viadalra s a sárkány
fajzatot csuful elkergette, csak úgy porzott az
út mindenütt megette.

Mályvácska szól kedvesen:

Győztél vitézséggel, győztél deli táncsal,
Veled fűzöm magam egybe örök hymenláncsal

Árvalányhaj-fia mátkáját öleli,
A csikós gunyáját sebtiben leveti.
És, ó, Uram segíts, csodáknak csodája,
Előttük termett a királyfik királya.

— Nem vagyok én csikós, király vagyok én,
Árvalányhaj pusztán uralkodom én.
Nem lesz többé árva az én országom,
Szép Mályvácska csókja az én orcámon.
Boldog vagyok én!

Mese, mese, meskete,
Pap őket megeskette.
Most is élnek, ha élnek,
Vége itt a mesének.

(Szatmár.)

BÁNDI TAMÁS BIZONYÍTVÁNYA

— IGEN SZOMORU PESTI TÖRTÉNET. —

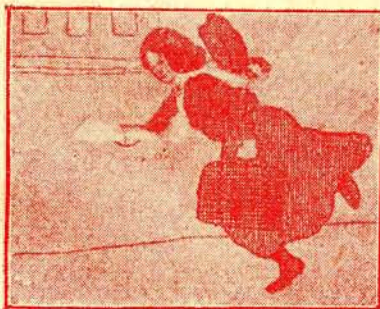
Egy bizonyítványról mesélek én mostan,
Amilyenel eddig ritkán találkoztam.
Tiszta szín-ötös volt elejétől végig,
Csupán a tornából emelkedett négyig.

Ez a bizonyítvány szólt Bándi Tamásnak,
Tulajdon kezébe, senkinek se másnak.
Mikor ezt az írást Tamás átalvette,
A nagy kerek égbolt beborult felette,
Forgott a tanterem a szegény Tamással.

Leborult a padra keserves sirással,
Hej, bezzeg nem forgott Bándi Mariskával,
Vala kitünője egy egész táskával,
Százszor elolvassa, gyönyörködik benne,

Kézimunka nélkül tiszta egyes lenne.
Mint a sebes szélvész repül hazafelé,
A szép bizonyítványt százszor veszi elé.
Elindul Tamás is, lassu a járása,
Elrejti írását, hogy senki se lássa.
Mig Mariska repül, ő csigaként mászik,
Ahol jár, az aszfalt sűrű könytől ázik.
„Istenem, Istenem, — kesereg Tamáska —

Nem volt még ily nehéz hátamon a táská!
Ha már van iskola, szekundák mért vannak?
Ki ezt kitalálta, nem volt szive annak!
Volt-e szive, nem-e, hát azt irtassa más,
Elég az, végre is hazaére Tamás.
Ami aztán történt, én azt nem hollygatom.
Bándi Tamás búját én nem rajzolgatom.
Ha festő bácsinak volt is lelke rája,
Tamás büntetését hogy így lepingálja:

Én tovább nem füzöm e bús históriát,
Mindig volt szekunda, mióta van diák.
Ami ma megesett a szegény Tamással,
Megesik még sokszor, hol ezzel, hol mással.
Egyszer így, másszor úgy, forog a kerék ám,
Szegény Bándi Tamást ne nevesd ki, hékám!

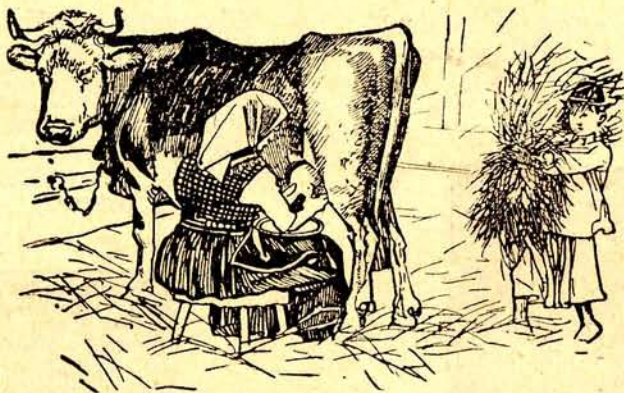
ELEK NAGYAPÓ.

FEJIK A VIRÁGOT

— Mühlbeck Károly rajzával. —

Volt egy szép tehenünk. Virág volt a neve. Szelid, jó állat volt. Édes volt a teje, édesanyám fejte. Este, reggel friss szénát én tettem elejébe. Bú-bú, mondta Virág, mikor elhajtották. Baróti

vasáron más kezére adták. Bú, bú, mondtam én is. Igazi búbanat. Bú, bú, szelid Virág! Ugy sirtam utánad!

E—ó.

TAMÁS ÉRDEKLŐDIK

(Beszélgetés a pénzről.)

Tamás: Amennyi időre csak vissza tudok emlékezni, mindig hallottam az emberek panaszát a pénzzel kapcsolatban. A legtöbben nem azért panaszkodtak, mert keveset keresnek, hanem mert bizonytalan a pénz. Értéke gyakran változik: az árak ugrádoznak. Milyen szerencsétlenek vagyunk mi, hogy ebben a korszakban születünk! Boldogok lehetek azok az emberek, akiknek korában állandó volt a pénz értéke!

Apa: Én abban a korszakban nőttem fel, fiam, amikor a pénz értéke állandó volt. Csekély változás az árakban ugyan az én fiatal koromban is történt, de azért meglepetés nem ért bennünket: mindennek tudtuk az árát. Néhány fillér drágulás a hus, liszt vagy cukor árában már megdöbbentette az embereket: annyira megszokták az állandó árakat. De ne gondold, hogy ez a korszak hosszú ideig tartott! Ha végigpillantunk a magyar történelmen, sőt az egész világ történelmén, szomoruan állapíthatjuk meg, hogy a pénz mindig csak rövid ideig volt jó, rendszeren bizonytalan, ingadozó volt. Az Árpádok korában ugyanazt csinálták, amit a világháborúban. Csak durvább eszközökkel. Hamisították a pénzt.

Tamás: Ezt nem értem. A pénzt az állam verte: az állam csak nem hamisított.

Apa: Hát ne beszéljünk hamisításról! Az Árpád-királyok nagy urak voltak, még a tulvilá-

gon is felelősségre vonhatnak bennünket. Beszéljünk finomabban! A királyi kincstárnak szokatlanul nagy haszna volt a pénzverésből. Azonnal megérted a dolgot. A pénz két részből állott: nemes fémből és nem nemes fémből. Időnként bevonták, kiolvasztották, kivettek belőle egy csomó nemes fémet, pótolták értéktelen anyaggal. A pénz értéke folytonosan romlott, de a neve megmaradt. A külföldi kereskedő, természetesen, nem fogadta el névértékben: mindig többet követelt belőle. Itthon azonban nem csinált nagyobb bajt. A forgalom még nagyon kevés volt: az emberek nagyobb részt cserekereskedést folytattak.

Tamás: De ha a királyok folytonosan szedgették az ezüstöt és aranyat a pénzből, lassanként nem maradt benne más, mint a nem-nemes fém.

Apa: Ennyire még nem mentek. Valamit hagytak benne. Időnkint aztán jött egy olyan király is, aki javított a pénzen. Most már látod, hogy ugyanaz történt az Árpádok alatt, ami a világháborúban.

Tamás: Nem egészen értem a dolgot. Most papírpénz van, az Árpádok alatt ércpénz volt.

Apa: A papírpénznek az adta meg az értékét, hogy be lehetett váltani aranyra. Annyit, vagy csak valamivel többet nyomattak belőle, mint amennyinek fedezete volt letéve valamelyik bank pincéjébe. Amikor kitört a világháború, nyakra-

főre nyomtatni kezdték a bankjegyeket, a fedezet pedig maradt a régi. Most már érted, ugy-e? A régi fedezet most sokkal több bankjegyet fedezett. Magyarul ez azt jelenti, hogy mindig szedgették az aranyat a bankból. A külföld nem is fogadta el már a háboru első hónapjaiban sem a hadakozó államok pénzét teljes értékben. Külföldi árukra pedig szükség volt. Erre bekövetkezett a pénzromlás második módja: a fedezetül szolgáló arany egy részét kezdték költeni.

Tamás: Azt mondtad az előbb, hogy egyes királyok javították is a pénzt.

Ápa: Róbert Károly például teljesen jó pénzt veretett. Gazdaságilag nagyot is fejlődött az Anzúk alatt az ország. Utódai alatt megint baj volt a pénzzel. Zsigmond költséges háboruihoz és udvartartásához már semmiféle mesterkedéssel nem tudott pénzt teremteni. Ekkor szokatlan és igazán eredeti ötlete támadt: elzálogosította az ország egy darabját. Nem is nagy összegért adta oda a szépsi városokat a lengyeleknek. Nem Zsigmondon mult, hogy más területek is zálogba kerültek. Mátyás nagy adókat vetett ki, hogy az ország pénzügyeit rendbehozza. Az ő életében nem is volt baj, de mindjárt halála után válságos lett a pénzügyi helyzet. A két lagelló- király nem tudott rendet teremteni. A királyi udvar örökös pénz zavarban volt, de azért fényűző életmódot folytatott. Egymást érték a lovagjátékok, vadászatok, farsangi mulatságok, álarcos komédiák, nagy lakomák. Mindezeknek nagy része volt abban, hogy az egyszerűbben élő köznemesség és elgyötört jobbágság ingerülten nézett a királyi palota felé.

Tamás: Ha a mohácsi vész előtt is ilyen zavarosok voltak a pénzügyek, elképzelem, milyen zavar lehetett a mohácsi vész után.

Ápa: Bizony kellemetlen volt az embereknek az élete. Sohasem tudták, hogy voltaképpen mennyit ér a kezükben levő pénz. Még a hivatalos em-

berek sem. Gyakran előfordult, hogy a kecskeméti vagy kőrösi bíró csak Budán, az adó befizetésekor tudta meg, hogy kevés a tarisznyába rakott pénz: a török másképp számít, mint a kecskeméti vagy kőrösi tanács. No de azért nem ment vissza friss pénzért: adtak kölcsön a török vagy zsidó kereskedők. Ha a zavaros időket tekintjük, a kamat nem is volt tulságosan nagy: az alföldi városok már 30—40 százalékra kaptak pénzt kölcsön. Legtöbbször kölcsön sem kellett kérni, előre számolt bíró uram azzal, hogy a török számadása nem egyezik meg az adót küldő városéval így volt ez külföldön is. Franciaországban és Angliában megtörtént, hogy nemcsak félig hamis, hanem egészen, mondhatnám valódi hamis aranyat verettek a királyok. Ezzel fizették a katonákat. A Franciaországba betörő angol katona zsebében ott volt a hamis angol arany; sietett is elvásárolni vagy becsérélni francia aranyra, bár sejtette, hogy az sem egészen tökéletes. Képzelted, hogy leesett az álla, amikor megtudta, hogy az is valódi hamis arany. Az emberek egymást akarták becsapni, pedig csak a királyoknak volt okuk markukba nevetni. A nagy háborukat régen mindig pénzválság és pestis követte nyomon. A pestist a világháboru után elkerültük, de a pénzválság szinte annyi embert pusztított el, mint régebben a pestis. Ne panaszkodjál tehát, édes fiam, hogy a te korodban a pénz nem állandó, értéke folyton változik. Az emberiség történetében ez a rendes állapot, a kivételes és rövid ideig tartó állapot az, amikor a pénz szilárd. A XIX. században nálunk egész a század végéig meglehetősen bizonytalan volt a pénz. A napoleoni háborúk és a 48—49-iki szabadságharc után a családok ezrei pusztultak el a pénzválság következtében. Ma már gyógyulóban van a pénz; azért kell imádkoznunk, hogy újabb világháboru még nagyobb katasztrófát ne okozzon. (Budapest.)

A TŰLÖKVÉR

Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ.

Hol volt, hol nem volt, az óperenciás tengeren túl, ahol a kis kurtafarkú malac túr, volt egyszer egy király. Ennek a királynak annyi vára volt, hogy maga se tudta, hány.

Egyszer, amint a palota tornácán üldögélt, számolgatni kezdte, hogy mi mindenféle vára van neki.

— Az ám, — mondta, — van már nekem aranyváram, ezüstváram, gyémántváram. Van nekem faváram, de még üvegváram is. Van nekem mindenféle váram, csak még tülökváram nincs! Na, hiszen, ha nincs, majd lesz nekem váram, csak még tülökváram nincs! Na, hiszen, ha nincs, maj lesz nekem tülökváram is!

Nosza, mindjárt kihirdette az országban, hogy ki ami tülköt talál, hordja az ő udvarába!

Hej, Istenem, mi történt erre! Szedték, vették a népek a tülköt mindenütt, ahol találták. Ki amit talált, vitte a király udvarába. Egyik az ölében, másik taligán, a harmadik szekéren. Vittek még bársony hintón is! Annyi tülök gyűlt össze, hogy nem fért a király udvarában!

— Eh, gondolta most a király, minek nekem tülökvár?

Az ám! Minden okos ember ezt gondolta, de senki sem merte mondani.

— Hordjátok a Tiszába! — parancsolta a király. — Mit csináljak én ennyi tülökkel?

Mit tehettek a népek? Azt a rengeteg sok tülköt mind a Tiszába hordták.

Ha majd az a sok tülök mind elázik, tovább mondom a mesémet. (Kisbaczon.)

ANYÁK BESZÉLGETÉSE

Édes Elek Nagyapó!

Hát mégis csak én lennék egyedül az az anya, aki beszélgetni kívánok Nagyapóval? Olyan nagyon régen volt az, amikor én is munkára hívtam fel azokat az anyákat, akiknek gyermekei a Cimbora családba tartoznak s kértem irjanak gyermekeikről, de még ezidáig egyetlen anya sem szólalt meg. Báró Huszár Pálné ugyanerre buzdított, azonban a tollforgatásnak gyöngeszellőeskéjét sem érezzük. Mindenfelől mély csend uralkodik. Nekem kell újra megtörnöm a csendet. Jövök, édes Nagyapókám, beszélgetni. Beszélék akkor is, ha nem minden anya figyel fel arra, amit mondok. Választok komolyabb és vidámabb témákat, fontos, hogy anyáról és gyermekéről szóljon az. Ha nem tudom mondanivalóimat egyszeri beszélgetésre elmondani — eljövök újra meg újra. Szívesen lát ugy-e, drága Nagyapóka? (Szívesen, szívesen! Nagyapó.) Hadd érezem magam szép mesevilágban! A Nagyapó jószágos szemének simogatásától hadd nyíljon meg lelkem ajtaja és jöjjenek a szavak, úgy hogy megkönnyebbüljön vele a lelkem...

Beszélék a többi anya helyett is és kérem Nagyapót, ne nehezteljen meg senkire sem a hallgatásért. A mai anyáknak ezerféle gondjuk van. Ezeknek a gondoknak az átélését is már elegendőknek találják és nem kívánják azt még papírra is vetni. Bizony, nem panaszkodhatom, nekem is van elég gondom, segítő társam sincs ezeket „cipelni”, de éppen ezért papírra vetek belőlük, talán lesz köztük olyan is, ami megérdemli a nyomdafestéket. Nagyapó igazságos, jó szívről tudom azt, hogy az őszinteséget szereti. Tehát őszintén bevallom: a beszélgetésre való vágy már régebben megszületett a lelkemben, el is indultam vele Nagyapóhoz, de egy váratlanul közbejött esemény miatt elmaradt. Egészen más utra terelődött a lelkem, amelyen rátaláltam arra, amit most elmondani akarok. Meg sem kérdem a többi anyákat, hogy nem untatom-e őket ezzel a történettel, hiszen éppen a hallgatásukkal egyeztek bele abba, hogy én minél többet beszéljek.

Valami címet mégis kellene adjak ennek a történetnek, amely szórul-szóra igaz. Legyen: „Egyformán érez-e minden anya s teljesíti-e kötelességét gyermekével szemben?”

Ugy kezdődik pedig, mint egy mese... Forró júliusi nap volt. Vasárnap délután, perzselt a nap és kénye-kedvére sütött, főzte az embereket, akik jobbra-balra támolyogtak a kolozsvári utcában. Voltak, akik kora délutánra egészen meg voltak sülvé, s voltak olyanok is, akik csak félig voltak lesülve, — s panaszkodtak, hogy ilyen fűtéshez nincsenek szokva s el kell egészen égjenek, ha nem lesz annyi jártányi erejük, hogy

kijuthassanak a tüzet oltó strandhoz, amelyen megtörik a nap ereje, legalább a vízben...

Ebben a forróságban úgy éreztem, hogy legokosabb behüvösíteni a szobát és írni az anyák beszélgetését. Belülről jövő forró szeretettel írtam hát le ezeket a kedves szavakat: „Édes Elek Nagyapó”. De tovább nem irhattam, mert egy pirosra sült falat asszonyka perdült be az ajtón s ropogós szavakban zudult felém az áradás, ami elől menekülni hiábavaló lett volna. „Szégyelheti magát, kolozsvári nő léte” — az első pillanatban azt hittem, hogy ugyanazért illet szemrehányással, amivel én illetem magam, vagyis amiért nem írtam a Cimbórának (ő is ebbe a táborba tartozik), de rövidesen kisült, hogy nem ez az oka a szégyenkezésemnek. Igen! Szégyelhetem magam, hogy olyan kolozsvári nő létemre, aki imádom szülővárosomat, nem tudom még azt sem, hogy „néz ki” ezen a forró napon a strand.

(Honnan is tudjam, amikor sohasem voltam ott?) Tehát: a kolozsvári strand gyönyörű, virágos, fás, homokos; a Szamos vize hús, tiszta, aki egyszer ott megfürdik, szíve mindig vágyik vissza s a strand emlékét soha semmi ki nem mossa. Oh, be gyönyörű költői szavakban beszélt erről az a csöpp kis asszony, aki mint a sátán megkörnyékezett engem, hogy oda elcsaljon. Végre a kisebbség győzött és én letettem a tollat. (Bocsásson meg, édes Nagyapó, ezért a hűtlenségemért.) Az ember sohasem elég okos és mi ész nélkül szaladtunk keresztül Kolozsvár forró utcáin. Lelkiismeret kezdett gyötörni, hogy hallgattam a csábításra. Csendesítettem a lelkemet azzal, hogy majd anyai szemmel nézem meg a Strandot. (Szabadok voltak a szemeim, mert a leánykám Székelykeresztúron nyaralt ebben az időben.)

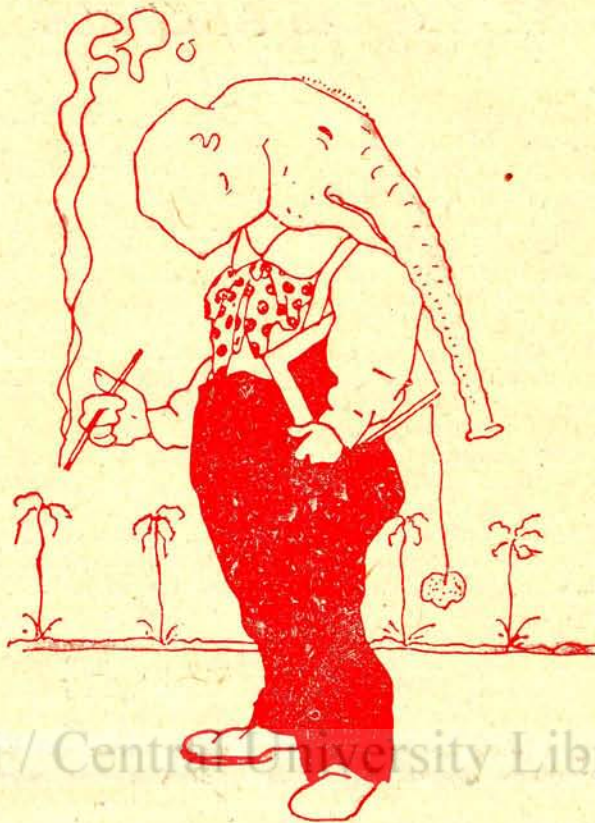
Elhatároztam utközben, hogy ami hasznost látok azt a Cimbora javára fogom fordítani.

Megérkeztünk. Bejutottunk. Tágas, hatalmas térség. Hullámzó tömeg a szárazon is. Boldog ifjúság, gyermek, anya és apa. Mindenki örült és mindenki sütkérezett. Semmi különösebb csoda. És mégis... messzebb ezektől a boldog emberektől egy „sirófa” volt, amilyent még eddig nem láttam.

Jobban szemügyre vettem a „csudafát”. Kötél volt kötve a fa erős derekára s a kötél másik vége egy földből alig kilátszó csöpp kis gyermek gyenge derekára „erősítve”. Riadtan szaladgált anyja után sirt, de a kötél nem ismert érzést és nem ismert anya utáni vágyat, s így csak addig engedte maga után a gyermeket, amíg pattanásig feszült a fa és a gyermek között. A kötél erősebb volt mindennél...

Az anya hol, merre járt, hiába kérdezem, a Szamos ringatta, mint gyermeket a bölcső és puhábbak, lágyabbak voltak az ölelései az anyai

ELEFÁNT URFI

— FARAGÓ GÉZA RAJZÁVAL —

Elefánt urfi szép legény,
Megnézik őt, bármerre mén.
Főként, ha orrát veti hátra,
Szemek, szájak maradnak táva:
Ej, hej, nézd, milyen szép legény!

Nagy lomhán megy elébb-elébb,
Felnöög a föld, amerre lép.
Ahová rálép az ő lába,
Fű nem terem többé nyomába —
Sebaj, azért ő szép legény!

Nehéz a járás bár neki,
A rétet igen szereti.
Mert híres piktor ő kigyelme,
A mázolás nagy szenvedelme —
S hozzá még ritka szép legény!

Amit ő mázol: az a kép!
Legalább néki csudaszép.
Mit bánja ő, hogy szép-e másnak?
Fő, hogy bemázol sok-sok vásznat —
Na meg, hogy csudaszép legény!

Füstölni is szeret nagyon.
Mit elfüstöl, egész vagyon.
Szivarja másnak bot lehetne,
A füstje felszáll az egekre — —
Óh, Istenem, de szép legény!

Szép, szép, valóban szép legény.
Csak kissé nagy csacsi szegény.
A véleményem az felőle:
Kitelnék száz csacsi belőle — —
Am azért, mondom, szép legény!

karnál, mely messze hagyta maga mögött gyermekét...

Idegen anyától kapott simogató szókat s elcsendesült a sírás... Érdemes volt kijönni a strandra, úgy-e, édes Nagyapó?

Oh, gyönyörű Strand, ne öntözzön többé kis gyermek hulló könnye...

Térjen vissza minden anya gyermekéhez, s

igyekezzen magához kötni, magához láncolni a szeretet erős kötelékével, hogy el ne tudjon szakadni soha többé egymástól: gyermek és anya.

Aminthogy Nagyapótól sem tud elszakadni az, aki ezeket a sorokat forró szeretettel írta:

Özvegy FARKAS JÓZSEFNÉ.

(Kolozsvár, 1928. VIII. 14.)

AZ ARATÁS ANGYALA

IRTA: KATONA JENŐ

Amikor Éva anyánk a tiltó parancs ellenére evett a fának gyümölcséből, melynek következménye az Édenből való kiűzetés, egy parányi angyal megszánta s a Teremtő zsámolyához borulva esdekelé: „Uram, engednéd meg nekem, hogy évenként egyszer meglátogassam e pártoskodó gyermekeidet”. A Teremtő, aki már úgy is megbánta, hogy ilyen nagy bünetetéssel sújtotta engedetlen, de neki mégis kedves gyermekét, örömmel teljesíté az angyal kérését, meghagyván neki, hogy akkor látogassa meg az embert, amikor legegészebb szüksége van a segítségre. Hanem a Gonosz, látván, hogy az Ur még nem mondott le tévelygő gyermekének visszahódításáról, rettenetes bosszút esküdött az angyal ellen. Az ember magára utaltságában kereste, kutatta, mi lenne a legmegehetőbb, mi volna, mit soha meg nem unna, s mivel nevelhetné gyermekeit. Sok gyümölcsöt, magot, gyökeret, gombát összeköszölgatott: egynek már frissen sem volt meg a jó ize, mások néhány napi tartás után semmivé lettek vagy betegséget okoztak. Végre talált egy magot, melyet ha megtört s vízzel elegyítve megsütött, kapott egy igen kedves ízű, sokáig eltartható eleséget. Ha a többi összehordott eleségből egyik vagy másik elfogyott, nem vágyott, hogy hirtelen megújítsa, de ebből az egyből, amikor az utolsó darabka elfogyott, Éva keservesen sirt. Mert hát hiába keresett ilyen magot az egész határban, sehoh sem akadt rá. Az idő már telre fordult, naphosszat esett az eső, vele Éva is sirt, kesergett. Ádám, amikor a folyótól hazakerült esténként, mind szomoruban tisztogatta a pisztrángot, s megsütvén, kelletlenül ette. Évának már az édes füge is ehetetlen volt, sőt a legízletesebb zergejét sem találta jónak, hiába kedveskedett Ádám a legszebb gyöngyházkagyló csészével. Szomorkodott az egyik is, kesergett a másik is.

Igy telt egy jó hosszú idő, mignem egy napon Ádám kirázta iszákját, mert bizony abban már sok morzsa összegyűlt, s hát, amint rázza, rázogatja, az egyik köröm helyéről, (mert az iszák a legfinomabb medvebőről való volt), kiesett három magocska, mit Ádám nem láthatott, mert épp akkor borította el szemét a visszaemlékezés sős könnyüje, az áldott magra, melyből az ő felesége sütötte azt a jóízű valamit, mindenek közt a legjobban esőt. Hanem a Gonosz látta, hogy miféle mag esett ki az Ádám iszákjából, hamarosan odaröpített egy verébet, (a veréb volt a legelső madár, mely kihasználta az ember jólelkűségét) s csiri, csiri, csipp! mind a három magot bekapta, mivelhogy a Gonosz is így akarta. De az angyal, az aratás angyala nem azért vette kezébe az ember sorsát, hogy ezt elnézze, egy óriás címost kiugratott a bokorból, egyenest a

verébre, s egy pillantás múlva volt veréb — nincs veréb. Hanem a mag az meg volt a veréb begyében még teljes épségben. Az aratás angyala szépen földbe takargatta a három magot, s hát egy napon látja Éva, hogy valami kékeszöld fü emelkedik ki a földből. Amikor Ádám hazakerült egy hosszantartó vadászatról, örömmel mutatta neki a szép füvet. Sem az egyik, sem a másik nem ismerte, de esténként elgyönyörködtek a zizegésében, amikor a szellő megmozgatta a leveleit. Őrizték, mert sejtették, hogy ez a szép fü hasznukra lehet.

Éva egy napon felkerekedett, hogy keressen olyan magot, melyből ő már egyszer sütött; melynek a szára sárga, a végén bajuszos, s abból fával apró, sárgás, pirosbarnás magocska vehető ki. Keresett, keresett, de hiába, a Gonosz az egész környéken kitepte s a helyét fekete maggal szórta tele. A három kalászhoz azonban nem mert nyulni, mert félt Ádámától, ki erősen haragudott a Gonoszra! Így hát esendesen növekedett a három kalász, de a Gonosz csak mesterkedett. „Ha kezemmel nem foghatok meg, hogy kitepsem, — mondogatta, — zivatart támasztok, hogy a fák sirjanak fájdalemükben!” De a három kalász megmenekült, az aratás angyala szépen meghajtotta fejüket s így elkerülték a jégverést.

Ádám és Éva a vihar után sokáig nem mertek előjönni, mert félték egy újabb büntetéstől, ilyen dörgést, csattogást akkor hallottak, amikor kiűzték a paradicsomból. Végre előmerészkedett Ádám, s akkor az orcáját valami megcirógatta. Odakap, hát egy gyönyörű, sárga kalász. Leszakítja a kalászt, viszi az asszonynak, hogy az is lássa, s hát, Uram, Teremtőm, Éva majd hanyatt esik örömeiben, hogy az ura megtalálta az elveszett magot, mit ő olyan régen keresett. Kérdi, hol szerezte ezt a magot, amelyből ő azt a jó enivalót sütötte, s melyet Ádám oly igen szeretett. Mondja Ádám, hogy hol talált reá, megy Éva is, s letépi a másik két kalászt is. Hanem ez kevés, mit tegyenek vele? Ádám az Éva hajába tűzött két kalászt, a kucsmája mellé egyet, hogy ha már nem ehetik abból a jó ételből, akkor láthassa, amikor akarja. Örömmel dolgoztatott egész nap Ádám, javítgatta a halász és vadász szerszámaikat, mialatt Éva a konyha körül foglalatzkodott. Estére elfáradtak, szépen aludni tértek. Évának a hajában maradt a két kalász, Ádámnak pedig az volt a rendes szokása, hogy báránybőr kucsmáját a feje alá tette, amikor aludni tért. Így Ádámnak a feje alatt volt a kalász, Évának is éppen úgy, mint amikor a rossz tanuló megálmodni akarja a leckéjét, De meg is álmodták. Éva álmában nagy darab földet látott, mind olyan szép, sárga kalással. Látta,

mint jön a Gonosz, veti a fekete magot, de az aratás angyala meg-meglöki a kezét, s a sok fekete mag mind az országutra hull, csak egy-kettő kerül a kalász közé. Láttá mint hajlongának nők, férfiak, gyermekek, szedik a kalászt, s látta, hogy örülnek, milyen boldogan törülük a verejtéket, mit a nehéz munka meg a nagy meleg csal homlokukra. Ádám is látta az álmot. Láttá, mint kell vetni a magot, látta, mint jó a Gonosz. Az angyal megmutatta, milyen növény két ki a fekete magból, s megtanította, hogy azt ki kell tépni. Megtanította, hogy kell összehordani, hogy kell kicsépelni; megtanította a legnemesebb foglalkozásra: a földművelésre.

Ádám is örült, mert tudta, hogy így mindig lesz a legkedvesebb ételből, s reggel, amikor felébredt az álmot után, hálát adott az Urnak a magért, s amikor látta, hogy Éva is összekulcsolt kézzel térdel fekvőhelye mellett, boldogan ölelte keblére.

Az aratás angyala ragyogó fényben lebegett a fejük felett.

(Bályok.)

PÁSZTORTÜZ

ERDÉLY
LEGLETERJEDTEBB
KÉPES SZÉPIRODALMI FOLYÓIRATA
SZERKESZTIK: ÁPRILY LAJOS, GYALLAY
DOMOKOS, GYÖRGY LAJOS ÉS
REMÉNYIK SÁNDOR

Egy negyedévre belföldön 140, külföldön 160 L

KIADÓH VATAL:
CLUJ-KOLOZSVÁR, STR. BARON L. POP
No. 5.

Kérjen hirdetési díjszabást és mutatványszámot!!

TIZ FOGAS KÉRDÉS

Hatodik Stollwerck pályázatunk. A helyes megfejtők között a Stollwerck gyár 30 díjat sorsoljuk ki.

Az alábbi tíz kérdésre röviden, lehetőleg 1—2 mondatban kell felelni. A feleletek tintával írva legkésőbb szeptember 30-ig a Cimbora kiadóhivatalába, Szatmárra küldendők be és a borítékra rá kell írni: „Stollwerck pályázat”. Aki a feleletét nem a kiadóhivatalba, hanem Elek nagyapóhoz, Kisbaczonba küldi be, kiteszi magát annak, hogy felelete későn érkezik és már nem vehet részt a sorsolásban. A kiadóhivatal kér benneteket, hogy a pályázati levelekbe semmi más közleményt ne tegyetek, mert a pályázatok külön elintézés alá kerülnek. Azokat a feleleteket, melyek hozzánk szeptember 30.-a után érkeznek be, már nem vesszük figyelembe.

A megfejtők között 30 díjat és pedig

- 4 első
- 6 második
- 12 harmadik és
- 8 negyedik díjat

sorsolunk ki.

A pályázaton legalább 3 kérdésre adott felelettel lehet résztvenni.

A díjak a brassói Stollwerck csokoládégyár ajándékesomagjai, melyeket a gyár közvetlenül küld el a nyerők címére.

A megfejtéseket 1928. október 10.-iki számunkban közöljük.

A tíz kérdés a következő:

1. Ki volt Csokonai Vitéz Mihály?
2. Melyik magyar király verette az első pénzt?
3. Mi történt a Titanic hajóval?
4. Ki az a világhírű orosz író, akinek a folyó évben ülik a centennariumát?
5. Hol van Baku és miről nevezetes?
6. Hol született Homeros?
7. Ki köszön először az uccán?
8. Ki írta Carmen zenéjét?
9. Hol terem a legtöbb buza?
10. Ki a magyar irodalom „nagy palóca”?

Pompás ízű
magas tápértékű
mindenüft kap-
ható a

STOLLWERCK TEJKARAMELLA

MÁTYÁS KOPORSÓJA

Írta: MÓRA FERENC.

Világverő Mátyás királyunknak sok dicsőséges harcát följegyezte a történelem. Azok közt sokan azt tartják a legdicsőségesebbnek, amelyikben Bécsnek büszke várát megvívta.

De bizony volt annál még szebb is, csak hogy azt nem jegyezte föl a történelem. Csak az arany-száju monda szól arról, hogy az utolsó nagy magyar király még a koporsójában is megalázta Bécset, ahol örök álmra csukta le a szemét.

Ugy volt az, hogy olyan gyászpompát még nem látott a világ, mint amilyennel a magyarok királyát ravatalra tették a bécsi nagy templomban.

A koporsója vert ezüst, a terítője fekete bársony, a fején drágaköves aranykorona, a kezében gyémántokkal kirakott kard. S a koporsóra minden hív embere tett valami drágaságot. Isten tudja, mi volt közöttük a legdrágább. Az a sok szikrát hányó ékkő-c, amivel a főurak hintették be a koporsóját? Vagy az a sok nehéz könny, amit a szegények pergették rája?

Még a császári udvar is összeült tanakodni, hogy mivel tisztelje meg halott meghódítóját.

— Ne sajnáljunk tőle semmit, csak hogy megszabadultunk tőle — mondta az egyik császári tanácsos.

— Majd megvesszük mi azt most már a magyarokon, amit a királyuk koporsójára áldozunk — reménykedett a másik.

Volt, aki aranyláncot javasolt, volt, aki nagy keleti gyöngyökből font koszorút. Azonban Frigyes császárnak egyik se tetszett.

A történelem sok Frigyes nevű császárt, királyt ismer. Volt közöttük „rőt szakállu”, volt „bölc”, volt „istenfélő”, volt „veszekedő”, volt „üres zsebű”. Azt, akiről szó van, a mi Mátyásunk ellenségét úgy ismeri a történelem, hogy „fösvény Frigyes”.

Hát fösvény frigyes akaratóból az lett a vége a sok szóbeszédnek, hogy öntöttek aranyból egy vékony babérlevelet és azt vitték el a nagy király koporsójára. De azt legalább úgy vitték, mint szemnemlátta, fülnemhallotta kincset. Bársony vánkoson, talpig gyászban.

— Babérlevelet hoztunk a diadalmas hadvezérnek — mondták a koporsónál.

A magyaroknak jól esett, hogy gyászukban még a legnagyobb ellenségük is osztozik. Az arany babérlevélkét odatették a nagy halott szíve fölé.

Három napig tartott Mátyás siratása a bécsi templomban, akkor utnak akartak vele indulni hazafelé. Az volt a terv, hogy a nyitott koporsót az ország négy zászló-ura vállon viszi le a Dunára. Azon meg a gyászposztós hajó hozza le Buda várába.

Az ország négy zászlósa elő is állott. Az ország nádora, az erdélyi vajda, a horvát bán, meg

a temesi gróf, Kinizsi Pál. Ez az erejéről híres hős, aki egymaga elbirta volna nemcsak a koporsót, de tán még a hajót is.

Az emberrengetegen azonban a megdöbbenés morajlott végig. A négy dalia meg se bírta mozdítani a koporsót.

— Sok rajta a drágaság — vélte a nádor. S intett az apródoknak, hogy a nehezebb ékességeket szedjék le a koporsóról rakják külön bársonyvánkosokra.

A parancsot teljesítették s a négy főur megint próbát tett. A koporsó nem mozdult.

— Mit lehetne még levenni róla? — tündökölt sápadtan a nádor.

— Ezt ni! — toppantott Kinizsi s lefujta róla a fösvény Frigyes babérlevelét.

Azzal odaintette Mátyás négy kis apródját, négy aranyhaju legénykét, akiket a nagy király mindig dédelgetett.

— Fiaim, ti tegyétek meg uratoknak az utolsó szolgálatot, akiket legjobban szeretett.

A négy növendéklegényke könnybeborult szemmel kapta vállra a koporsót s vitte, mint a pelyhet.

(Szeged.)

A JULIUS HAVI REJTVÉNYEK MEGFEJTÉSE

19. szám. Betűrejtvény: Hétköznapi. Történelmi kérdés: Máriaradna. Betűrejtvény: Történelem.

20. szám. I. Pótló rejtvény: Zrinyi János. II. Pótló rejtvény: Wesselényi Miklós.

21. szám. Névrejtvény: Montevideo. Pótló rejtvény: Katona-élet (Petőfi).

Megfejtettek: Schilling Máriskó, Bornemissza Katalin, Schwartz Magda, Hunyadi Hermina és Sándor Szendrei Ferencz, Takács Lajos, Goldzieher György, Pataki Gyula, Székely Ágnes, Fodor Gábor, Major Laci, Máthé Boreza, Turisz Jolán és Laci, Bölöni Nusi és Juci, Dominits Mária, Révay Jancsika, Barabás Magdus, Szepessy Zoltán, Hunyadi Hermin és Sándor, Bagoly Béla, Bogdán József, Mihály Károly, Molnár Ferencz, Cs. Nagy Danika, Hollaky Ilonka, Joó Józsika, Török Zoltán, Holvay Erika, Tóth Dénes, Elek Piroška, Imre, Mária és Terike, Kiss Pál, Györffy Tibor és Attila, Halász Mancsi, Székely Ágnes, Bogdán József, Szendrei Ferencz.

A megfejtők közt 12 könyvet sorsoltunk ki. Tökmag király öfelsége Elek nagyapó kalapjából a következők nevét huzta ki: Szendrei Ferenc, Nagyvárad, Goldzieher György, Kisjenő, Turisz Jolán és Laci, Munkács Máthé Boreza, Marosvásárhely, Bagoly Béla, Vályalunga, ifj. Mihály Károly, Brád, Hollaky Ilonka, Tamásfalva, Joó Józsika, Kolozsvár, Török Zoltán, Arad-Holvay Erika, Nagysáros, Tóth Dénes, Végvár, Elek Piroška, Imre, Mária és Terike, Retteg.

ELEK NAGYAPÓ ÜZENI:

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben, melyik hónap hányadik napján kelt a levél

— **Szabó Adorján, Csucsá.** Tudom, hogyne tudnám, hogy elvégezted az első osztályt. Édesapád szerint, az írásod csak félosztályt ér, de azt hiszem, hogy az édesapád egy kicsit szigorú szemmel nézi az írásodat. Ha mindennap írnod kell az írkába, hamarosan megváltozik az édesapád véleménye. Hát csak írd szorgalmasan. — **Szabó Ákos, Csucsá.** Örvendek, hogy a vizsgád oly szépen sikerült s a vakációt sem lustálkodtat el, hanem tanultál németül. Képzem, ha minden nap fűrödtek a Kőrösben és süttették magatokat a nappal, olyan feketék vagytok, mint a négerek. Majd, ha átutazom Csucsán s kijöttök a vonathoz, meg ismerlek. Örvendek annak is, hogy szorgalmasan gyakorlod magadat a szép és helyes írásban. Már csak azért is, hogy jó édesanyád meg legyen veled elégedve. — **Markovits Nelli, Ba'aton-Lelle.** Balatonlelén nyaraltok édesanyáddal, s természetesen, pompásan telt ott a nyár. Képzem, hogy sok minden szépet láttál és tapasztaltál, s remélem majd beszámolsz erről. Én mint mindig, az idén is itthon nyaraltam az én kertemben, mert mindenütt jó, de legjobb otthon. — **Szabó Erzs, Brassó.** Homoródról Brassóba költöztetek. Elhiszem neked, hogy ott igen jól érzed magad, mert Brassó igen szép város. Intézkedtem, hogy az újságot ezután Brassóba küldje a kiadóhivatal, s remélem, hogy majd onnan is szorgalmasan írsz nagyapónak, nem különben Juliska hugod is, aki szintén irt a te levélpapírodon, s aki remélem, szintén szorgalmas levélíró lesz. — **Tóth Dénes, Végvár.** Két hétig Temesváron voltatok ücséddel, ahol igen jól éreztétek magatokat. Ősszel ott fogsz iskolába járni s félsz, hogy nehéz lesz majd megszokni távol szüleitől. Bizony, nem könnyű dolog ez, de majd csak megszokod, mert jó barátokra találsz bizonyosan, s ha szorgalmasan tanulsz, — amiben nem kételkedem, — gyorsan elrepül az idő. A Stollverek pályázaton nyert cukorkákból szeretted volna nekem is adni, de nem adhattál, mert oly messze vagyok tőled. Annynak veszem mintha adott volna, mert látva-látom, hogy szeretettel gondolsz reám. — **Elek Piroska, Imre, Mária és Ferike, Retteg.** Madárszárnyon repül az idő, írjátok, észre sem veszitek, hogyan telnek a napok, hetek, hónapok. Kérditek, mivel szórakoztam a nyáron. Irogattam a kertemben sétálgattam. Azt látom, hogy te, Piroska, igen helyesen osztottad be az idődet: sokat jártál, fürdöttél, kézimunkáztál, olvastál s otthon édesanyádnak segítettél. Igazad van, ez mind kellemes munka testnek, léleknek egyaránt. — **Mally Huska és Gizike, Brassó.** Szeretettel olvastam a leveleteket. Nagy öröm volt nekem, hogy mindaketten irtatok. Azt igen helyesen teszed, Huska, hogy naponta két órát írsz és olvasol magyarul, másnap pedig a németet és számtant gyakorlod édesanyáddal. Délután kézimunkáztok, s ha nagy a meleg, meg is fürdöttök. De csak fürdőkádban, mert Brassóban nincs szabad fürdő. Sajnálom, hogy amikor Bras-

sóban a mesedélután volt, nem tudtatok közelemben jutni. De ijszen, megyek és még Brassóba, s remélem, akkor találkozunk. Fényképeknek igen megörültem s legkedvesebb emléktárgyaim közt helyeztem el. — **Kiss Pál, Nagyvárad.** Voltál Közeggyűlésben, Békésgyulán és Budapesten, lesz hát amiről beszámolsz. Budapesten meg akartad tekinteni a nagyapó házát, de erre már nem volt idő. Kár is lett volna erre időt vesztegetned, mert nagyapónak nincs Budapesten háza, csak lakása. Boldog, hogy Kisbaczonban tudott házat építeni, megelégszik ezzel. — **Györffy Tibor és Attila, Kolozsvár.** Most találkozom először a nevetekkel, levelet is várok hát, nemcsak megfejtést, hogy ismerkedjünk meg közelebről. — **Derzsy Gabriella, Nagyvárad.** Levelet, levelet! — **Havaiy Krisár Emyke, Kabaláspatak, Bihar-megye.** Helyesen teszed, hogy meseírással is gyakorlod magadat a fogalmazásban és a helyesírásban. Természetesen, sokat kell még gyakorlod magadat, amíg közölhetőt írsz. Ennek is elkövetkezik az ideje. — **Halász Mancsi, Kolozsvár.** Nagy örömet szerezte a leveleddel is, az arcképpel is. Ha rólam álmodtál, ez is irántam való szeretetre vall, s igazán sajnálom, hogy az ébredés csalódást hozott. De ez legyen életedben a legnagyobb csalódás. Találkozunk mi még valóságosan. A bizonyítványoddal meg vagyok elégedve, de bizonyos vagyok abban, hogy lesz az még jobb is. Édes anyádnak tolmácsold viszontüdvözlömetem.

Görömbölyi Sára, Nagyvárad. Két éve jár neked a Cimbora, s most írsz először. De ígéréd, hogy ezután gyakrabban írsz. Bár alig látszik az írásodon, hogy nem magyar iskolába jársz, mégis jól teszed, hogy gyakorlod magadat a magyar fogalmazásban. Nem ismétlhetem elégszer, hogy az állam nyelvét meg kell tanulnotok, az édes anyátok nyelvét nem szabad elfelejtenetek. A kiadóba csinárok irtam, hogy küldje meg neked utánvéttel Tutsek Anna Évike vándorlása című könyvet. Rejtvényed sorra kerül. — **Székely Ági, Arad.** Jól sikerült a vizsgád, Stollvereket nyertél, vagyis: örömet szerezte szüleidnek is, magadnak is. De még nagyapónak is. — **Goldzicher György, Kisjenő.** Aradmegye Megkaptam a leveledet, válaszoltam is rá, amint hogy válaszolok én minden levélre. Mért kellett a nyáron sokat tanulnod? — **P. Demeter Lillyke, Szinerváralja.** Édes anyád megajándékozott egyik meséskönyvvel a Világszépmesék-vel, amelyet ő kislány korában olvasott, s most te olvasgatód fel a meséket édes anyádnak amíg ő kézimunkál. Igazán sajnálom, hogy látatlanban tanuja nem lehetek ennek a kedves családi képnek. Remélem, megkaptad leveletem. Minden esetre tolmácsold édes anyádnak viszontüdvözlömetem. — **Vas Éva, Nagyvárad.** Bemutatód magadat: 9½ éves vagy, a harmadik elemi tanulmányaid sikeresen végezted, s már két éve zoográfzol. Örömmel látlak unokáim seregében, s remélem szorgalmasan írod majd a leveleket. Rejtvényed sorra kerül. — **Zala Lony, Temesvár.** Válaszoltam én előző leveledre is, csak későn kerülnek sorra a válaszok, mert sok-sok levélre kell válaszolnom. S ha azért tartod csunyaának az írásodat, mert rég nem irtál, ebből az a tanulság, hogy ne várd a választ, hanem írd egymás után a leveleket, s meglátod, egyszerre csak minden számban kapsz választ. — **Daniels Felicitás, Nagyvárad.*** A miniszter bácsi alaposan elrontotta a vakációdát azáltal, hogy beszüntette a polgári iskola negyedik osztályát, s emiatt külömbözeti vizsgát kell tenned, mert

csak úgy vesznek fel a tanítóképzőbe. A miniszter bácsi megérdemelné, hogy vele is letéessék a külömbözeti vizsgát, mert kerek a világon mindenütt meg van az összekötő kapcsolat a külömböző iskolák közt. De hát ez a külömbözeti vizsga nem alkalályoz meg téged abban, hogy most is közlésre érdemes szép levelet írj, ami annál szebb töled, mert hisz német az anyanyelved. — **Serester Anna, Bodola, Brassómegeye.** Örömmel látom hogy pompásan és hasznosan telt a nagy vakáció. Játék, olvasás, levélírás, kézimunka, segítés a konyhában: így van ez rendjén. Megérdemelted a Stollwerk-cukrot **Karton Nusika, Élesd.** Két éve vagy hűséges olvasója a Cimborának s most kezdesz levelezni, de ígéred, hogy ezután szorgalmasan irsz, mert gyakorolni akarod magadat a magyar írásban. Bizony, jól teszed, mert illő, hogy a magad anyanyelvén helyesen írj. Egyébként örömmel állapítom meg, hogy már most is meglehetősen jó magyarsággal irsz. — **Takács Lajos, Nagyvárad.** Megkaptam előző leveledet s válaszoltam is rá. Annak örvendek, hogy ha sok levelet fogsz írni és beszámolsz arról is, hogy mit csináltak az árvaházban. A várad református árvaházról szebbet nem írhat az annál, hogy ott igen jó dolgok van. Meg is áldja a jó Isten ezért az árvaház vezetőit. Pontrejtvényed sorra kerül. — **Bogdán József, Sepsiszentgyörgy.** Hogyne maradna hely a szivemben a te részre is, hisz egyike vagy legszorgalmasabb unokáimnak. A nyári vakációról szóló beszámolót várom. — **Melchner Sándor, Mezőtelegd.** Rég készülsz a levélírásra, s megvallod őszintén, eddigi mulasztásodnak csak a lustaság volt oka. Megdicsérek az őszinteségedért, s jól hiszed, hogy úgy foglak szeretni mint a többi unokát, ha ezután szorgalmasan irsz. — **Szebeny Mancsi, Csikcsicsó.** Igazán sajnálom én is, hogy Csikszeredában jártamkor nem találkozhattam sem édes apáddal, sem veled, de ami késik, nem mulik. Mostani leveledben is nagy volt a gyönyörűségem: igazi szép levél. — **Havrának Bözsike, Torda.** Intézkedtem, hogy azonnal pótolják a hiányzó számokat, s így remélem, még a vakáción olvashattad azokat. — **Sándor Etelka, Judith és Margit, Ajton, Kolozsmegye.** Végtelen sajnáltam, hogy nem lehettem ott a három napos bölényvadászaton, de mint édes anyátoknak is írtam, szégyen nagyanyó betegsége megakadályozott az utazásban. Annak igen örülnék, ha az indián vadászat lefolyását megírnátok nekem. — **Szendrei Ferencz, Nagyvárad.** Jó a pontrejtvényed, de épp mostanában fogadtam el közlésre hasonló megfejtésűt. Mást eszelj ki! — **Lusztig Lajos, Élesd.** Levelet, levelet! — **Kovács Tibor, Nagyvárad.** Még csak három hete vagy s máris jelentkezel Cimborá unokának. Isten hozott, Tiborka, legifjabb unokám! Ígéred, hogy bár a világról még igen keveset tudsz, s jóformán szüleidet sem ismered, mint szüleidnek, a te szívedben is kivételes helyet fog elfoglalni Elek nagyapó személye, s nehezen várod már az időt, amikor meséiben gyönyörködhetsz. Isten éltesen, Tiborka, szüleidnek s mindnyájunknak öröme! — **Makkai László, Kolozsvár.** Hiszem, hogy a nyáron kevesebbet írtál, mint máskor, mert rendszerint nyáron kevesebb levelet írnak az én Cimborá-unokáim, mint télen, amikor benne vannak a tanulásban, de én azért nem találok csunyanak az írásodat, az meg éppensé-

gel nem látszik, hogy elszoktál a betűvetéstől. Amint látom, jól osztottad be az idődet, mert jutott egy sereg rejtvény szerkesztésére is. Valamennyi jó. Szeretettel várom további leveleidet. — **Szekeres György, Szilágyosomlyó.** Írásodon bizony meglátszik, hogy nem magyar iskolában tanulsz, éppen azért helyesen tetted, hogy megkezdted a levelezést. Igen sajnálom, hogy édes anyád betegsége miatt szomorú volt a vakációd, de a jó Isten bizonnyal felírta az aranykönyvébe, hogy Pipi nővéreddel felváltva mellette voltatok. Mondanom se kell tán, hogy sohasem felejttem el a szilágyosomlyói szép napokat, ahol oly sok unokám meleg szeretete árad felém. Annak igen örvendek, hogy Pipi nővéred, aki most végezte a IV. polgárit, szintén szereti olvasni a Cimborát s legközelebb ő is ír egy hosszú levelet. Várva várom. — **H. K. I.** Még a kezdet kezdetén jársz a versírás mezején. Sokat kell és nagy figyelemmel olvasnod a jelesebb költőket s megtanulnod a versírás elemi szabályait. Es ez még mind nem elég, ha Isten nem áldott meg költői tehetséggel, ezt pedig a legjobb akarattal nem tudtam felfedezni e verseidben. Arra most né is gondold, hogy verseidet könyvben jelentesd meg. — **Horváth Sárika, Vulkán.** Levél ment.

ELLENZÉK

a legrégebb
és legelterjedtebb
magyar napilap

*

Színház, művészet, zene, Sport,
Sakk, Radio, Automobil rovatok,
Irodalmi melléklet

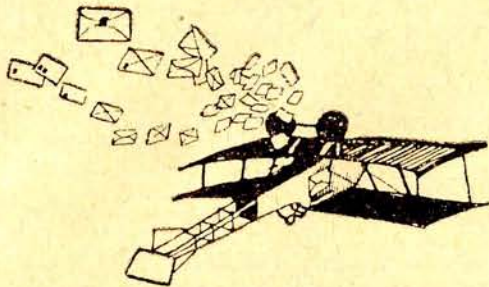
CLUJ (KOLOZSVÁR) Str. UNIVERSITATII 8

Magyar Nép

Románia
legelterjedtebb képes
lapja,

amely 20 ezer példányban jelenik meg. Az ország és világ eseményeiről, a tudomány és gazdálkodás haladásáról hetenként ki-merítően tájékoztatja olvasóit. Előfizetési ára egy évre 170 L., félévre 95 L. Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalától, Cluj—Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (volt Brassai) 5. a Cimborá kiadóhivatala útján is

A KIADÓBÁCSI ÜZENI:

A legutóbbi számunkban megkezdettük Elek nagyapó pompás regényének, a „Három gyermek és egy kutyácska történeté”-nek közlését. Azonban az eddigi szokástól eltérően, e kedves kis regényt nem a Cimborá hasábjain közöljük, hanem külön mellékletként és könyv formájában, úgy hogyha az egyes mellékleteket kis olvasóink összegyűjtik, egy csinos kiállítású, képes könyvet kapnak, melynek érdekfeszítő tartalmán kívül még egy külön disze is van: Elek nagyapó neve ékesíti a címlapot. Megjelenése után a könyvhöz bekötési táblát is lehet majd kapni igen olcsó áron.

Amikor a közlést megkezdettük, tudtuk, hogy ezzel igen-igen nagy örömet szerzünk a Cimborá kis olvasóinak, de megvalljuk, arra a nagy lelkesedésre és örmre, amellyel ezt a regényt olvasóink fogadták, még mi sem voltunk elkészülve. Nap-nap után igen sok levelet kapunk mi is, a szerkesztőség is, amelyben kis olvasóink elragadtatással és boldog örömmel köszönik meg Elek nagyapónak, hogy egy ilyen nagyszerű regénnyel örvendeztette meg unokáit. Ugyanekkor azonban panaszos levelek is érkeznek hozzánk, melyben azok az olvasók, akik a Cimborát példányonként vásárolják, nehézményezik, hogy ők miért nem kapják ezt a pompás regénymellékletet.

Ismételten tudatom tehát Veletek, hogy Elek nagyapó regényét a Cimborá mellékletként csakis az előfizetők kapják, míg azokba a példányokba, melyek számonként kerülnek eladásra, nem adunk mellékletet! Azok az olvasók tehát, akik szintén részesülni akarnak a Cimborá ezen újabb kedvezményében, fizessenek még most elő, s mi mindazoknak, akik szeptember havában előfizetnek, díjtalanul küldjük meg az előző regényfolytatásokat.

Galgóczi magántanfolyam

Teljes anyagi felelősség mellett előkészít középiskolai magánvizsgákra és érettségire.

BUDAPEST,
VIII. Mária
Terézia-tér 3.

FEJTÖRŐ:

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a rejtvények megjelenését követő hónap 19-ik napja.

PÓTLÓ REJTVÉNY.

Beküldte: *Takács Lajos.*

- erta
- mma
- ossz
- ipke
- va
- ár
- rás
- ihály
- rás
- utya
- ajos
- l
- ár

Rákóczi Ferencz egyik hű embere.

PONTREJTVÉNY.

Beküldte: *Takács Lajos.*

H. ny. d. J. n. s.

Világtörténelmi nagy hős neve.

CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

Szerkesztősége: Batanii Mici (Kisbaczon) u. p. Batanii-Mari (Nagylaczon) jud. Treiscaune (Háromszék megye). E címre küldendők a Cimborá részére szánt kéziratok, az Elek nagyapóhoz írott levelek és rejtvény-megfejtések.

Kiadóhivatala: Satu-Mare (Szatmár) Str. Reg. Carol (József főh.-u.) 12. A kiadóhivatalhoz küldendők a lap előfizetési bejelentései, díjai, könyrendelések és mindennemű a lap küldését, megszüntetését célzó közlemény.

Előfizetési ára félévenként:

Romániában: 200 lej.
Csehszlovákiában: 40 korona.
Magyarországon: 6 pengő.
Jugoszláviában: 100 dinár.

OLESÓ IFJUSÁGI IRATOK LEÁNYOK SZÁMÁRA

ALBUM ALAKU DISZKÖTÉSSEN:

Tutsek Anna munkái:

Cilike rövid ruhában.	Szélvész kisasszony 110 lei.
Cilike menyasszony lesz.	Hegyek között 110 lei.
Cilike mátkasága.	Régi emlékek 100 lei.
Cilike férjhez megy.	Judith 100 lei.
Cilike mint asszony.	Ágnes története 100 lei.
Cilike mátkasága kötetenként 180 lei.	Az édes otthon 110 lei.

DISZKÖTÉSSEN, KÉPEKKEL:

<i>Benedek Elek:</i> Uzoni Margit, 180 lei.	<i>Ego:</i> Sári bátor ifjúsága, 100 lei.
<i>Lovik Károly:</i> A leányvári boszorkány, 180 lei.	<i>Ego:</i> Bodnár Ilus, 100 lei.
<i>Ego:</i> A Balogh lányok érettségije, 110 lei.	<i>D'Amiciós:</i> A szív, I. II. kötet együtt, 150 lei.
<i>Prém József:</i> Árva lányok, 110 lei.	<i>Krudy Gyula:</i> Lilike már nagylány, 150 lei.
<i>Krudy Gyula:</i> Annuska könyve, 110 lei.	<i>Tábori Kornél:</i> Margit története, 150 lei.
<i>Sz. Nogáll Janka:</i> Elvira kisasszony, 110 lei.	<i>Halden:</i> Éva megjavul, 140 lei.
<i>G. Galamb Margit:</i> Piroska története, 110 lei.	<i>Tutsek:</i> Két leány élete, 140 lei.
<i>Marlitt:</i> A vén kisasszony titka, 200 lei.	<i>Szederkényi Anna:</i> Marika, 110 lei.
<i>Marlitt:</i> Pusztai királykisasszony: 200 lei.	<i>Sz. Nogáll Janka:</i> Zsófia naplója, 180 lei.
<i>Marlitt:</i> Aranyos Erzsike, 75 lei.	<i>Sz. Nogáll Janka:</i> A nagyobbik leány, 150 lei.
<i>Marlitt:</i> A Schilling udvarban, 75 lei.	<i>Ego:</i> Mai lányok, 110 lei.
<i>Kosárgné Réz Lola:</i> Piroska nagymamája, 140 lei.	<i>Gaál Mózes:</i> A kenyér, 150 lei.
<i>Bónyi Adorján:</i> Kata nagy lány lesz, 140 lei.	<i>Gaál Mózes:</i> Napsugár, 150 lei.
	<i>Gaál Mózes:</i> Akik külön világban élnek, 150 lei.

A fenti árakban a postaköltség mindenütt bennfoglaltatik. A könyveket az összeg előzetes beküldése ellenében vagy utánvét mellett szállítjuk. Utóbbi esetben azonban az utánvételi díjat KÜLÖN számítjuk fel.

AESOPUS LAPKIADÓ ÉS KÖNYVTERJESZTŐ
Satu-Mare.

MINDEN MAGYAR
EMBER OLVASSA
A

KELETI ÚJSÁGOT.

A LEGFRISSEBB, LEGJOBAN ÉRTESÜLT
NAPILAPOT, MELY A MAGYAR ÉRDEKEK
LEGBÁTRABB SZÓSZÓLÓJA!!

Előfizetési ár
Egész év 1000
Félévre 570
Negyedév 270
Egyes szám ára 5L

A MAGYAR PÁRT HIVATALOS LAPJÁT.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
CLUJ—KOLOZSVÁR, FŐTÉR 4. SZÁM